

Pár let dozadu zanesl někdo matřoškami celou královskou cestu, střed Prahy. Myslím těmi dřevěnými soustruženými panenkami, které jsou naskládány v sobě. A když otevřete tu první, ta další je menší a pak dále a dále, až ta poslední je úplně malá - ideálně stejná, ale maličká.

Někdy za primátorování Pavla Béma kdosi pronajal a rozprodal veřejný pražský prostor a pak se ukázalo, že je tu turistům nabízena samá papacha s hvězdou, domněle český broušený křišťál a ony matřošky. Samý brak. Snad si někdo myslel, že nám vnutí matřoškami novou identitu: Budeš menší a menší, až nakonec zmlkneš. Takovým prostým copy - past se naučíš méně myslet a více poslouchat.

Zcela naopak je to s křesťanstvím... Kdokoliv o to požádá, je veden ke křtu. A když jej křtíme, neprovozujeme copy - past. Nevyrábíme matřošky, ale naopak otevíráme prostor pro myšlení a jednání. Necháváme nového křesťana růst. Nevtažujeme si jej do rodiny, nepřivlastňujeme si jej. Nezapojujeme jej do svých byznysplánů. A zcela jistě nezavazujeme člověka navěky své církvi a věrouce, vždyť jej může život zavát někam jinam, kde bude žít a pracovat. Nezaklínáme jej a neříkáme mu, že by zhřešil, kdyby myslel a jednal jinak. Ne, otevíráme rozhovor a v té otevřené možnosti diskuse nasloucháme. To je naše síla.

To je síla obřadu, rituálu. V těchto dnech ordinovala, pověřila (někdo by řekl vysvětila) šest nových služebníků ke službě slovem a svátostmi. Jsme v Litomyšli, proto silně prožíváme, že biskup v Hradci Králové vysvětil dlouholetého litomyšlského jáhna Káju Dvořáka. Je knězem. Naši bratři kazatelé a Kája dostali svěřenou odpovědnost a otevřely se jim nové možnosti. Dostali povzbuzení a ujištění do své práce. Je zcela přirozené, že člověk postupně prochází životem a zraje. Tak životy těchto bratří dozrály k jiné práci. A je to tak s námi všemi.

Když provázíme člověka nějakým přechodovým rituálem, začleňujeme jej do společnosti postupující dále a výše. Dnes je se šerpou už i absolvování mateřské školy. Pak odchod ze základní školy - zítra se budou loučit deváťáci na pódiu Smetanovy Litomyšle, pak maturita, státnice, osamostatnění od rodičů, rozloučení se svobodou, změna zaměstnání - alespoň s těmi chlebičky, nebo odchod do důchodu... Dokonce objevujeme, doceňujeme a vracíme k životu staré přechodové rituály předků, mužů či žen.

Používáme biblické texty, které byly ve většině psány synům Abrahamovým, Izraelitům, Židům. Právě Abrahamovi Pán Bůh svěřil rituál, kterým byli muži narození v Abrahamově rodině připojováni k vyvolenému, pověřenému národu, který nesl svědeckou odpovědnost. První dva muži evangelia, Pán Ježíš a před ním i Jan Křtitel, byli jako synové Izraele řádně osmého dne obřezáni, jak nám zapsal evangelista Lukáš (2:21 a 1:58). Kdybychom četli staré Izajášovo proroctví o Služebníkovi Hospodinovu, četli bychom o nich, že dostali jazyk služebníků, sám Hospodin jim otevřel či protesal uši (Žalm 40:7). Pro Izraelce tedy nestačilo jen narození v Abrahamově rodině. Potřebovali obřizku. A dodnes ji svým synům dělají. Prosím, sestry, nepřestávejte poslouchat. Budte si jisti, my rituálně neobřezáváme ani muže a už vůbec ne ženy. Pro nás je mužská obřizka obrazem, který nám vysvětluje zasvěcení, přechod do nového postavení. A spolu s apoštolem Pavlem mluvíme o účincích obřizky v souvislosti se křtem.

Rabíni vysvětlují, že je mužská obřizka první z mužských iniciací (zasvěcení) a oddělení od maminky. Přesně tak, jak byla přetata pupeční šňůra porodní bábou v intimitě ženského kolektivu, tak je chlapec osmého dne obřezán uprostřed mužů rukou muže. Na klíně svého otce či jiného předka přijímá jméno, povinnosti i práva.

Ale je ještě jedno vysvětlení. Synek je při obřizce osloven textem z knihy Ezechielovy. Bůh v ní říká: „**Rekl jsem ti, když jsi ležela ve své krvi: Žij!**“ (Ezechiel 16:6) A chlapec, jak jste si jistě všimli, je osloven v ženském rodě. A vysvětlení ženského oslovení je v tom, že se mladý muž stává součástí nevěsty Beránkovy, dcery Izraelské - jak je tolikrát skrze proroky osloven Izrael. Mužský potomek dostává do své ryze mužské identity něco ženského. Obřizkou je chlapcův život otevřen vůči Bohu i lidem. Má zkrvavené veřeje svého obydlí, jako Izraelité poslední den v Egyptě při oběti beránkově. Má v sobě prostor, vždycky v něm bude něco chybět a synek nikdy nebude úplným. Obřizce se říká *brit mila*, znamená smlouvy. Abram, se kterým Hospodin uzavřel smlouvu, získal do středu svého jména písmenko *ha*, které jej rozdělilo vedví. A teď je to *Abraham*! Abram při uzavření té smlouvy s Hospodinem rozdělil těla zvířat a tak měl rozděliti i své srdce, aby mohl přijít Hos-

podin. (Genesis 15) My říkáme *uzavřít* smlouvu, ale hebrejšтина o tomtéž říká *rozříznout*, rozdělit smlouvu.¹

Opustme už lidský klín. Obřízka má širší význam: Mojžíš potřeboval obřezat své rty. Zdálo se mu, že není schopen důvěryhodně mluvit se svými lidmi a faraonem.² Bible mluví o obřízce srdce (Jeremjáš 4:3n),³ o obřízce uší. (Jeremjáš 6:9n)⁴ Otevřít rty a srdce, otevřít uši znamená otevřít a naslouchat Bohu a lidem. A tady už můžeme rozumět apoštolu Pavlovi, když v dopisu do Kolosis mluví o obřízce, jako odložení celého nevykoupěného těla. Proto říkáme všem, kdo si žádají křest:

- Křtem se otevíráš vůči Bohu a necháváš jej procházet středem svého života jako Abraham, Pán Bůh rozděluje tvůj život, tvůj původ, Obrazně to děláme tím, že mezi první a druhé jméno dáváme to Ježíšovo - Daniel Kristus Kvasnička. Tak se Pán Ježíš prosazuje do našeho jména, do našeho soukromí, do našich radostí a otevírá si nás, dělá v nás místo pro další lidi. Jen ten, kdo je oddělen, jako rozdělil Adama vedví a stvořil z jeho těla ženu, může být zase spojen v jedno - říkáme si při každé svatbě muže a ženy.
- Při křtu nedá nemluvit o církvi. Kristus propojuje, odřikáš se života Bez Boha a necháš se spojit s jinými - vlastně cizími lidmi. To je otevřená budoucnost! Křtem přijímáme do společenství sboru, ale jsme připraveni tě předat jinam. Kde všude tě můžeme za pár let najít, na jaké adrese budeš - jen Bůh to ví...
- Společně se společenstvím učedníků, s církví, s námi - se otevíráš světu. Za to okolí nese odpovědnost. Křtem ti pomáháme, ujišťujeme tě, stojíme za tebou a povzbuzujeme tě. Tak jako těch šest (a více) nových služebníků evangelia vysíláme. Nemáš se zadřít ve zbytečných věroučných sporech a napětích. Máš nést evangelium svým příkladem
- Hlídej si otevřený prostor pro Hospodina i pro lidi. Nevzpírejte se, jako služebník Hospodínův ze čteného textu, a sami se otevírejte jako Abram - jež je Abra-ha-mem všem, kteří si říkají na vaši adresu: „Ha, on věří v jednoho jedinečného Boha, to je něco podezřelého, je máklej!“ A nebo naopak: „Ha, je zajímavý!“ Ale i těm, kteří vás rozdírají výsměchem „Ha, ha, ha!“ On věří!?“ Neutíkejme z diskusí, z nepřijemných věcí. Třeba se musíme ještě sami poučit
- Máš svobodu! nezavazujeme si tě familiérně jako svoje dítě. Nejsi jím! To by byla iluze. Neprovazujeme si církve do společných firem. To vše je třeba rozřezat. To bude pokání! Noví lidé jsou Kristovi a my je provázíme tak, aby mohli odejít, aby určitě vyšli a nevázali se na nás

¹ Jak rabíni dělají děti, Delphine Horwilleurová, Garamond, 2019, str 42nn)

² „Mojžíš Hospodinu namítl: „Když mi nenaslouchají Izraelci, jak by mě poslechl farao! Nejsem způsobilý mluvit.“ hebrejsky jsem *neobřezaných rtů* (Exodus 6:12)

³ „Toto praví Hospodin mužům judským i jeruzalémským: „Zorejte si úhor, nesejte do trní! Obřezte se kvůli Hospodinu, obřezte svá neobřezaná srdce, mužové judští, obyvatelé Jeruzaléma, aby mé rozhořčení nevyšlo jako oheň a nehořelo a nikdo by je neuhasil, a to pro vaše zlé skutky...“ (Jeremjáš 4:3n)

⁴ „Toto praví Hospodin zástupů: „Jako vinici ať paběrkují pozůstatek Izraele. Jako vinař vlož znovu svou ruku na úponky.“ Ke komu mám mluvit, koho varovat, aby to slyšel? Hle, jejich uši jsou neobřezané, nemohou tomu věnovat pozornost. Hle, Hospodinovo slovo je jim potupou, nelíbí se jim.“ (Jeremjáš 6:9n)